

Sygn. akt V GC 330/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Joanna Bury
Protokolant:	stażysta Agnieszka Olechna

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2017 r. na rozprawie sprawy

z powództwa K. K. (1)

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powódki K. K. (1) kwotę 3.744,00 zł (trzy tysiące siedemset czterdzieści cztery złote) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 listopada 2016 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1 105 zł (jeden tysiąc sto pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Joanna Bury

Sygn. akt V GC 330/17

UZASADNIENIE

Powódka K. K. (2), wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w S. kwoty 3 744,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 listopada 2016r roku do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu swojego roszczenia podała, że dochodzona pozwem kwota stanowi należne powodowi wynagrodzenie za wynajęcie samochodu dla A. R., którego samochód został uszkodzony przez sprawcę ubezpieczonego w pozwanym Towarzystwie (...). Na podstawie umowy cesji nabyła wierzytelność wobec pozwanego o zapłatę odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. W toku likwidacji szkody właściciel pojazdu wynajął u powódki pojazd zastępczy - P. (...) (automat) na okres od 17.10.2016 r. do 02.11.2016 r. po dobowej stawce 300 netto + Vat. Powódka wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 5 904,00 zł brutto. Ubezpieczyciel częściowo spełnił świadczenie wypłacając mu kwotę 2 160,00 zł, uznając za uzasadniony najem przez okres 16 dni po stawce 110 zł netto. Powódka domaga się, zapłaty pozostałej części odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko zakwestionował stawkę za najem pojazdu zastępczego. Pozwany uznał za zasadną stawkę w wysokości 110 zł netto. Ponadto wskazał, że poszkodowany nie skorzystał z jego oferty wynajmu pojazdu. Zdecydował się na wariant o wiele droższy. Tym samym poszkodowany postąpił wbrew dyspozycji art. 354 k.c. i nie dążył do minimalizowania szkody,

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 17 października 2016 r. doszło do kolizji w wyniku której uszkodzony został pojazd marki B. (...) (wyposażony w automatyczną skrzynię biegów) należący do A. R.. Sprawca kolizji był ubezpieczony w Zakładzie (...) pozwanego (bezsporne).

Ponieważ pojazd nie nadawał się do użytkowania w dniu 17 października 2016 r. poszkodowany wynajęła od powoda pojazd zastępczy P. (...) (automat) o nr rej. (...) za cenę 300 zł netto za dobę. (dowody: umowa najmu k. 7, ogólne warunki najmu i cennik usług k. 8, protokół zdawczo-odbiorczy k.9, faktura VAT k. 13, oświadczenie poszkodowanego k. 12).

Podpisując umowę najmu pojazdu, A. R. zawarł z powódką również umowę przelewu wierzytelności przysługującej mu względem pozwanego z tytułu odpowiedzialności na podstawie obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z kosztami wynajmu pojazdu zastępczego na czas niezbędny do dokonania naprawy pojazdu. O wynajmie i dokonanej cesji powódka poinformowała pozwanego (cesja wierzytelności z dn.17 października 2016 r. – k. 10).

A. R. zdał powódce pojazd w dniu 02 listopada 2016r.. (bezsporne, protokół zdawczo –odbiorczy k. 9) W dniu 03 listopada 2016 r. powódka wystawiła najemcy fakturę VAT nr (...) na kwotę 5 904,00 zł brutto. Obejmowała ona koszt najmu pojazdu zastępczego za 16 dni po 300,00 zł netto za dzień (d. faktura k. 13).

Decyzją z dnia 01 grudnia 2016 r. pozwany przyznał poszkodowanemu odszkodowanie w wysokości 2 160,00 zł (bezsporne).

W okresie wynajmu pojazdu poszkodowany korzystał z pojazdu w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Potrzebę wynajęcia pojazdu z automatyczną skrzynią biegu tłumaczył problemami z lewym kolaniem. Zaoferowano mu pojazd od pozwanego 2,3 tygodnie po podpisaniu umowy najmu. Wówczas w jego gospodarstwie domowym znajdował się dodatkowy pojazd należący do jego żony, które służyło jej do dowozu dziecka do szkoły i załatwiania innych spraw życia codziennego (zeznania świadka A. R. k. 64-64v).

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Dokonując powyższego rozstrzygnięcia Sąd oparł się na dokumentach przedłożonych przez strony, których prawdziwości nie zakwestionowano, w tym fakturze VAT Nr (...)/2016, umowie najmu z dnia 17 października 2016 r., umowie cesji z dnia 17 października 2016.r., decyzji o wypłacie odszkodowania, oświadczeniu poszkodowanego oraz zeznaniach świadka A. R., które sąd podzielił w całości.

W niniejszej sprawie pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady za skutki zdarzenia z dnia 17 października 2016 r. Nie kwestionował czasu najmu pojazdu. Swoje zarzuty przeciwko żądaniom pozwu pozwany skoncentrował na stawce, uznając ją za wygórowaną w stosunku do stosowanych na lokalnym rynku. Pozwany wskazał, że poszkodowany miał możliwość wynajmu pojazdu od niej. W jego ocenie działanie poszkodowanego przeczy zasadzie minimalizacji rozmiaru szkody i przeciwdziałaniu zwiększania jej rozmiarów.

Uznawszy cesję za skuteczną Sąd przyjął, że podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowią przepisy art. 19 ust. 3 w zw. z art. 123 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Sąd podziela w tym zakresie stanowisko

przyjęte przez Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r., (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), już wcześniej przyjmowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, według którego poniesione przez posiadacza uszkodzonego pojazdu mechanicznego celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego stanowią szkodę majątkową, przewidzianą w art. 361 § 2 k.c. Niemożność korzystania z pojazdu mechanicznego jako składnika majątkowego niewątpliwie stanowi źródło szkody o charakterze niemajątkowym, polegającej na dyskomforcie spowodowanym niedogodnościami posiadacza pojazdu wynikającymi z niemożliwości korzystania z tego składnika majątkowego. Ponadto niemożność korzystania z pojazdu może być źródłem szkody o charakterze majątkowym wtedy, gdy spowoduje wydatki posiadacza uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu na najem pojazdu zastępczego, stratę bowiem w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. stanowią wydatki, które służą ograniczeniu negatywnych następstw doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia bądź zniszczenia rzeczy. Nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej.

Sąd w pełni podziela wyrażaną wielokrotnie w orzecznictwie jak i przez przedstawicieli doktryny zasadę, że w wypadku pozbawienia właściciela możliwości korzystania z własnego, uszkodzonego pojazdu, ten uprawniony jest do wynajęcia pojazdu zastępczego, którego koszt stanowi szkodę, podlegającą naprawieniu przez ubezpieczyciela sprawcy szkody. Zgodzić się należy również z faktem, że korzystanie przez poszkodowanego z własnego pojazdu mechanicznego nie może być odtworzone przez wykorzystanie środków komunikacji publicznej, są to bowiem odmienne sposoby korzystania z rzeczy. Samochód w sposób bardziej wszechstronny i funkcjonalny zaspokaja potrzeby życiowe właściciela. Korzystanie z niego stało się obecnie standardem cywilizacyjnym i taka jego funkcja będzie się umacniać.

Normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego w sytuacji jego uszkodzenia. Jeżeli poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. (SN z dnia 18 marca 2003r., IV CKN 1916/00) W treści uchwały Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011r. wskazano, iż istnieje nurt, zgodnie z którym utrzymuje się, że już samo pozbawienie możliwości korzystania z rzeczy stanowi szkodę. Bardziej jednak relatywnym, w ocenie tut. Sądu jest pogląd (również aprobowany przez Sąd Najwyższy), zgodnie z którym szkodę mogą stanowić wydatki związane z utratą możliwości dysponowania rzeczą, zapewniające właścicielowi korzystanie z dobra zastępczego. Uznaje się przy tym, że wydatki muszą być konieczne (niezbędne) do egzystencji poszkodowanego i na tym tle podaje się w sposób kazuistyczny przykłady jego racjonalnego bądź nieracjonalnego postępowania, przy uwzględnieniu obowiązku minimalizacji szkody (art. 354 k.c.) i dostosowania środków zaradczych w sposób proporcjonalny.

Każdorazowo Sąd Najwyższy podkreśla, że poniesione w powyższy sposób koszty muszą mieć przymiot koniecznych, albowiem w przeciwnym razie ich refundacja prowadziłaby do powstania wzbogacenia po stronie poszkodowanego. Nie można bowiem oczekiwać, że ubezpieczyciel sfinansuje najem pojazdu zastępczego, którego poszkodowany w ogóle nie używał, lub też używał w stopniu nieproporcjonalnym do wysokości poniesionych kosztów. „Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, 362 i 826 § 1 k.c.). Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. (...) Z zasady proporcjonalności może natomiast wynikać zbędność najmu pojazdu zastępczego, jeżeli właściciel nie używał samochodu albo dysponuje innym samochodem nadającym się do wykorzystania. Używanie samochodu w sposób sporadyczny może z kolei uzasadniać celowość wykorzystania w sposób ekwiwalentny innego środka komunikacji”.

Okoliczności, jak zasadność najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego, okres tego najmu, wysokości odszkodowania oraz uprawnienia powódki do dochodzenia odszkodowania, nie budzą wątpliwości w świetle zebranego materiału dowodowego. Konieczność korzystania z samochodu zastępczego wynikała z zeznań poszkodowanego, czas korzystania z tego samochodu to czas uzasadniony. Poszkodowany potrzebował pojazdu do prowadzenia działalności. Wówczas nie miał do dyspozycji innego pojazdu. Co prawda w jego gospodarstwie znajdował się jeszcze jeden pojazd, jednakże na co dzień korzystała z niego jego żona. Nadto uzasadnił fakt wynajęcia

pojazdu z automatyczną skrzynią biegu (problemy z kolanem) oraz fakt nie skorzystania z propozycji powoda. Jak wynika z jego zeznań auto oferowano mu ok. 2,3 tygodnie po wynajmie pojazdu u powódki. Tym samym propozycja ta była spóźniona i nastąpiła już w okresie zakończenia umowy najmu.

Odnosnie kwestionowanej stawki najmu w kwocie 300 zł netto + Vat za pojazd wynajmowany P. (...) o klasie E porównywalnie niższej do uszkodzonego (B. (...)) -wyposażony w automatyczną skrzynię biegów – klasy P. (...)) należy uznać za rynkową. Pozwany nie udowodnił bowiem, aby stawka stosowana u powódki wykraczała poza stawki stosowane na lokalnym rynku tj. aby przekraczała stawki maksymalne. Wysokość stawek wykazała powódka w niniejszym postępowaniu przedkładając cenniki firm konkurencyjnych dla powódki. Z cenników złożonych przez powódkę wynikają przy tym stawki wyższe niż te zastosowane przez powódkę za pojazd klasy pojazdu wynajętego oraz do niej zbliżone. Stawka najmu, aby mogła zostać uznana za celową i ekonomicznie uzasadnioną, nie może przekraczać maksymalnych stawek obowiązujących na lokalnym terenie, te zaś zostały wykazane dokumentami w postaci cenników innych wypożyczalni pojazdów nie kwestionowanych przez pozwanego.

Poszkodowany nie ma przy tym obowiązku poszukiwania najtańszej oferty – nie sposób mu bowiem zarzucić zwiększenia rozmiarów szkody w sytuacji, kiedy najął pojazd według stawek obowiązujących na miejscowym terenie. Stanowisko sądu znajduje odzwierciedlenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25.04.2002r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003/5/64) zgodnie z tezą którego „ jeżeli z treści umowy ubezpieczenia autocasco nie wynika nic innego, ubezpieczony, który nabywa autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu, nie ma obowiązku poszukiwania sprzedawcy oferującego je najtaniej. Możliwe jest przypisanie ubezpieczonemu naruszenia, wynikającego z wynikającego z art. 354 §2 k.c. obowiązku współpracy z dłużnikiem, jeżeli świadomie lub przez niedbalstwo kupił części droższe”. Przez analogię stanowisko to można odnieść do sposobu naprawienia szkody związanej z najmem pojazdu zastępczego. Dodać tylko należy, iż ubezpieczyciel zawiadomiony o wynajmie pojazdu u powódki, nie wskazywał poszkodowanemu od razu, gdzie mógłby on wynająć taniej pojazd zastępczy, oferowano mu pojazd ok. 2, 3 tygodnie już po wynajmie, w okresie zakończenia umowy najmu, nie sposób więc postawić poszkodowanemu zarzutu zwiększenia rozmiarów szkody.

Z tych przyczyn, na zasadzie art. 509 § 1 i § 2 k.c., w zw. z art. 822 § 1 k.c., 826 § 1 k.c. oraz art. 6 k.c. i art. 481 par. 1 i 2 k.c. orzeczono jak w pkt. I wyroku, przyjmując zasadność powództwa w zakresie pozostałej, nieuiszczonej dotąd kwoty za najem pojazdu. Zasądzeniu podlegała więc kwota 3 744 zł wraz z ustawowymi odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powód poniósł koszty w postaci opłaty od pozwu (188 zł), opłaty od pełnomocnictwa (17,00 zł) i kosztów zastępstwa prawnego (900 zł) zgodnie z § 2 punkt 3 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSR Joanna Bury